

**OBRAZLOŽENJE DRŽAVNOG PRORAČUNA I FINACIJSKIH
PLANOVA IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA 2021. I PROJEKCIJE
ZA 2022. I 2023. GODINU**

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. MAKROEKONOMSKI OKVIR	4
2. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	9
3. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	14
4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji.....	18
4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji	21
4. UKUPNI MANJAK/VIŠAK DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	22
5. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	23
6. STANJE DOSPJELIH NEPODMIRENIH OBVEZA PRORAČUNSKIH KORISNIKA DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	25
7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA/VIŠKA OPĆE DRŽAVE.....	27

1. UVOD

Nakon pada BDP-a u 2020. godini od 8,0%, u srednjoročnom razdoblju u domaćem gospodarstvu predviđa se postupni oporavak ekonomske aktivnosti. U 2021. očekuje se realni rast BDP-a od 5,0%, kojega će pratiti rast od 3,4% u 2022. te 3,1% u 2023. godini. U ovoj godini očekuje se izražen negativan doprinos gospodarskom rastu kako od strane domaće potražnje, tako i od neto inozemne potražnje. Kao i u proteklim godinama, u ostatku projekcijskog razdoblja rast BDP-a će se temeljiti na doprinosu domaće potražnje, dok se od strane neto inozemne potražnje očekuje blago pozitivan doprinos u 2021. koji će se zatim smanjivati prema neznatnom negativnom iznosu na kraju razdoblja. U 2021. godini očekuje se ubrzanje inflacije na 0,8%, prvenstveno kao posljedica povećanja cijene energije u uvjetima oporavka cijena nafte na svjetskim tržištima dok će se u ostatku projekcijskog razdoblja inflacija zadržati na relativno niskim razinama. U iduće tri godine očekuje se oporavak zaposlenosti po stopi od 0,7% u 2021. te nešto snažniji rast zaposlenosti od 1,4% u 2022. i 2023.

Prihodna strana proračuna određena je očekivanim oporavkom gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir fiskalne učinke najavljenih poreznih izmjena u okviru sustava poreza na dobit, poreza na dohodak te poreza na dodanu vrijednost. Značajan učinak na prihode proračuna imat će i povlačenje sredstva iz EU fondova, ponajprije iz tekućeg Višegodišnjeg financijskog okvira 2014.- 2020., ali se predviđaju i nova sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. Nadalje, u fiskalne projekcije uključeno je i korištenje sredstava iz novog instrumenta EU Nove generacije, koja će se usmjeriti za pomoć u likvidnosti gospodarstvu, za očuvanje i potporu otvaranju radnih mjesta te za jačanje oporavka i otpornosti gospodarstva kroz razvojne, strateške i reformske projekte, za što je predviđeno gotovo 6 milijardi eura bespovratnih sredstava do kraja 2026. godine te 3,6 milijardi eura zajmova. To će, uz održive javne financije omogućiti brzi oporavak ekonomije.

Rashodna strana proračuna usmjerena je na provođenje aktivnosti u svrhu oporavka i jačanja konkurentnosti i otpornosti gospodarstva, uz osiguravanje primjerene zaštite svih slojeva stanovništva. Za sanaciju šteta uzrokovanih potresom, već u 2021. godini, predviđena su značajna sredstva, kako iz nacionalnih izvora financiranja, tako i iz Fonda solidarnosti EU. Vodeći računa o fiskalnoj stabilnosti, ali i osiguranju odgovarajućeg životnog standarda za građane RH, osigurana su dodatna sredstva za adekvatniji sustav socijalnih naknada, ponajprije za status roditelja njegovatelja i njegovatelja osobe s invaliditetom. Isto tako predviđena su i sredstva za provedbu Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe, ali i za povećana prava na roditeljski dopust za zaposlene i samozaposlene roditelje. Također, s ciljem osiguravanja fiskalne održivosti lokalnih jedinica, na rashodnoj strani predviđena su i dodatna izdvajanja za pomoć jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave uslijed planiranih izmjena poreznih propisa koji imaju izravni utjecaj na prihode tih jedinica.

Opisani smjer fiskalnih kretanja kako na prihodnoj tako i na rashodnoj strani proračuna rezultirat će manjkom općeg proračuna prema metodologiji ESA 2010 u iznosu od 2,9% BDP-a u 2021. godini. U 2022. ponovno se predviđa manjak od 2,1% BDP-a, dok će manjak u 2023. iznositi 1,6% BDP-a. Nakon snažnog rasta javnog duga u 2020. godini na 87,3% BDP-a, u skladu s kretanjem salda proračuna opće države očekuje se smanjenje udjela javnog duga u BDP-u po prosječnoj stopi od 2 postotna boda u nadolazećem trogodišnjem razdoblju, odnosno s 85,3% BDP-a u 2021. na 83,4% BDP-a u 2022. te 81,2% BDP-a u 2023. godini. Ovakva kretanja ukazuju da će RH u promatranom razdoblju ispuniti fiskalne kriterije konvergencije čime se stvaraju preduvjeti za ulazak u europodručje.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR

Makroekonomski okvir iz ovog dokumenta preuzet je iz Smjernica za izradu Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. i projekcija za 2022. i 2023.

Vanjske pretpostavke za izradu makroekonomskih projekcija preuzete su iz projekcija Europske središnje banke¹, Europske komisije² i EIU³. Prema projekcijama međunarodnih institucija, kao posljedica globalne pandemije koronavirusa, u 2020. godini se očekuje znatno pogoršanje svjetskih gospodarskih kretanja. Pritom se, u odnosu na Program konvergencije RH iz travnja ove godine, u 2020. godini očekuje nešto izraženiji pad svjetskog gospodarstva, kao i gospodarstava eurozone. Tako se nakon rasta od 3,0% u 2019., u 2020. očekuje pad svjetskog gospodarstva od 3,7%, a potom rast od 6,2% u 2021. te 3,8% u 2022. godini. Osobito snažan pad ekonomske aktivnosti u 2020. godini od 8,0% očekuje se u gospodarstvu eurozone, nakon čega će u 2021. uslijediti oporavak po stopi od 5,0% te 3,2% u 2022. Nadalje, u 2020. se očekuje snažan pad svjetske trgovine od 11,2%, a potom rast od 6,8% i 4,0% u 2021. i 2022. Predviđa se da će prosječni tečaj eura prema američkom dolaru iznositi 1,14 USD/EUR u 2020. te 1,18 USD/EUR u 2021. i 2022. godini. Što se tiče kretanja cijena sirovina na svjetskom tržištu, očekuje se kako će cijene nafte zabilježiti snažno smanjenje u 2020. te postupni oporavak u 2021. i 2022. godini.

Tablica 1. Projekcije makroekonomskih pokazatelja RH

	2019.	Projekcija 2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.
BDP - realni rast (%)	2,9	-8,0	5,0	3,4	3,1
Osobna potrošnja	3,5	-6,3	4,5	3,0	2,7
Državna potrošnja	3,3	2,4	2,2	2,1	2,2
Bruto investicije u fiksni kapital	7,1	-6,1	3,9	5,3	5,2
Izvoz roba i usluga	4,6	-24,7	24,0	5,9	5,0
Uvoz roba i usluga	4,8	-17,6	19,3	5,6	5,1
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)	2,9	-8,0	5,0	3,4	3,1
Domaća potražnja	4,1	-4,4	4,0	3,3	3,2
Promjena zaliha	-1,0	-0,2	0,0	0,0	0,0
Neto izvoz	-0,1	-3,5	0,9	0,0	-0,2
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)	2,9	-8,0	5,0	3,4	3,1
Osobna potrošnja	2,0	-3,6	2,6	1,7	1,6
Državna potrošnja	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5
Bruto investicije u fiksni kapital	1,4	-1,3	0,8	1,1	1,1
Izvoz roba i usluga	2,3	-12,6	9,8	2,9	2,5
Uvoz roba i usluga	-2,5	9,1	-8,9	-2,9	-2,7

Izvor: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija

Nakon snažnog pada BDP-a od 8,0% u 2020. godini, u srednjoročnom razdoblju se u domaćem gospodarstvu očekuje postupni oporavak ekonomske aktivnosti. Međutim, kao i u većini zemalja u EU, navedeni oporavak bit će usporen i dugotrajan te se prestizanje predkrizne razine gospodarske

¹ Eurosystem staff macroeconomic projections for the euro area, rujan 2020.

² European Economic Forecast, Summer 2020 (Interim), srpanj 2020.

³ Economist Intelligence Unit, Economic Forecast, rujan 2020.

aktivnosti predviđa tek u 2023. godini. Međutim, promatrajući strukturu BDP-a s rashodne strane, izraženo u stalnim cijenama, većina komponenti dostići će svoje razine iz 2019. već 2022. godine. Budući da državna potrošnja ionako bilježi isključivo rast, raniji povratak BDP-a na razinu iz 2019. izostat će isključivo zbog izvoza usluga, koji će to ostvariti tek u 2023. te uvoza roba i usluga, koji će u 2022. biti znatno viši nego u 2019. Također, a što je posebno značajno za fiskalnu poziciju države, isto vrijedi i za BDP izražen u tekućim cijenama koji će 2022. godine znatno premašiti svoju veličinu iz 2019., što odražava i određenu pozitivnu korekciju na strani promjene deflatora u odnosu na projekcije iz travnja. U 2021. očekuje se realni rast BDP-a od 5,0%, kojega će pratiti rast od 3,4% u 2022. te 3,1% u 2023. godini. U ovoj godini očekuje se izražen negativan doprinos gospodarskom rastu kako od strane domaće potražnje, tako i od neto inozemne potražnje, a blagi negativan doprinos doći će i od kategorije promjena zaliha (koje uključuju statističku diskrepanciju). Isto kao i u proteklim godinama, u ostatku projekcijskog razdoblja rast BDP-a će se temeljiti na doprinosu domaće potražnje, dok se od strane neto inozemne potražnje očekuje blago pozitivan doprinos u 2021. koji će se zatim smanjiti na neznatno negativan iznos krajem razdoblja.

U usporedbi s makroekonomskim projekcijama Vlade RH iz travnja 2020. godine, kada je realni pad BDP-a za 2020. iznosio -9,4%, pad BDP-a u 2020. godini u ovom makroekonomskom okviru nešto je manji, prvenstveno kao rezultat slabijeg inicijalnog ekonomskog udara krize uzrokovane COVID-19 virusom u odnosu na ondašnja očekivanja. Tako se kod svih sastavnica BDP-a s rashodne strane očekuju manji padovi u odnosu na prošle projekcije. S druge strane, rast državne potrošnje korigiran je tek blago naniže pri čemu je blago smanjen doprinos intermedijarne potrošnje, a blago povećan doprinos tržišnog outputa. Naročito je naglašena korekcija izvoza te uvoza roba i usluga u odnosu na prijašnje projekcije. Pri tome posebno treba istaknuti iznenađujuće povoljna dosadašnja ostvarenja robnog izvoza unatoč snažnom padu inozemne potražnje za domaćim robama, dok se blagi ispravak stope pada izvoza usluga odnosi prije svega na povoljnije turističke rezultate u ljetnoj sezoni. Ispravak stope pada uvoza roba i usluga odnosi se na manji pad konačne potražnje, ali i nepovoljnije recesijsko smanjenje razine elastičnosti uvoza u odnosu na njezine sastavnice u usporedbi s prijašnjim projekcijama. Kao rezultat opisane korekcije stope rasta BDP-a u 2020., tj. kao rezultat manje izraženog pozitivnog baznog učinka, kao i trenutnih očekivanja produženog oporavka, kako u međunarodnom okruženju tako i u domaćem gospodarstvu, rast BDP-a u 2021. godini umanjen je u odnosu na prošle projekcije kada je iznosio 6,1%. Međutim, promatrano u stalnim cijenama, razina BDP-a u 2021. nešto je viša u odnosu na projekcije iz travnja. Nastavno na opisane korekcije projekcija 2020. godine, prije svega kao rezultat nepovoljnijeg baznog učinka, u 2021. se po veličini promjene doprinosa opet najviše ističu korekcije kod izvoza i uvoza roba i usluga, pri čemu su njihovi doprinosi rastu BDP-a zabilježili tek blago manje ispravke nego za 2020. godinu, ali suprotnog predznaka. Kada se promatraju vrijednosti komponenti BDP-a u 2021., izražene u stalnim cijenama (izuzev kategorije promjene zaliha), relativno najveću negativnu korekciju u odnosu na prethodne projekcije zabilježila je osobna potrošnja, uslijed očekivanja sporijeg oporavka na tržištu rada te zadržavanja raspoloženja potrošača na nižim razinama, dok su najveću pozitivnu korekciju zabilježile bruto investicije u fiksni kapital, kao rezultat ubrzanja očekivane dinamike investicija opće države.

Kretanje osobne potrošnje će u srednjem roku ograničavati, kao što je već prije spomenuto, slaba očekivana dinamika raspoloživog dohotka kućanstava, ali i spori oporavak potrošačkog optimizma. Tako se u narednom razdoblju očekuje kontinuirano smanjivanje udjela osobne potrošnje u BDP-u s visoke razine iz 2020., a u korist udjela u BDP-u investicijske potrošnje te izvoza roba i usluga. Unatoč

izraženoj neizvjesnosti oko epidemiološke i gospodarske perspektive te općenito prigušenim ekonomskim očekivanjima glede budućeg kretanja agregatne potražnje, u srednjem roku predviđa se snažna dinamika bruto investicija u fiksni kapital kao rezultat izdašnih kapitalnih priljeva iz EU fondova, za koje se očekuje da će većinom biti usmjeravani u javne investicije, ali i zadržavanja povoljnih uvjeta financiranja. Pri tomu će investicije privatnog sektora, nakon očekivanog pada od preko 10% u 2020., nastaviti padati i u 2021. godini, iako znatno manjim intenzitetom, a snažniji rast će zabilježiti tek na kraju projekcijskog razdoblja. S druge strane, investicije opće države obilježivat će snažan rast u čitavom projekcijskom razdoblju koji će se postupno usporavati prema 2023. godini. Promatrajući strukturu investicija prema vrstama proizvoda, nakon ostvarenog blagog rasta u 2020. godini, dodatno će ubrzati građevinska aktivnost, dok će ostale komponente investicijske aktivnosti imati primjetno slabiju dinamiku, a posebno se to odnosi na investicije u strojeve i opremu čiji se izraženiji rast očekuje tek prema kraju projekcijskog razdoblja. Uzevši u obzir projekcije fiskalnih kategorija na razini opće države, tijekom srednjoročnog razdoblja očekuje se umjeren i stabilan doprinos državne potrošnje gospodarskom rastu.

U dosadašnjem dijelu 2020. kretanje izvoza usluga, a još više izvoza roba, u usporedbi sa prethodnim očekivanjima karakterizirala je iznimno povoljna dinamika u uvjetima svjetske pandemije, recesije i višestrukih izazova u globalnoj razmjeni te je zabilježen značajan rast udjela na svjetskom tržištu. Međutim, dijelom uslijed slabijeg kretanja inozemne potražnje, kako za domaćim robama tako i za uslugama, a dijelom uslijed trenda usporavanja dinamike zastupljenosti na izvoznim tržištima kao rezultat unutarnjih ograničenja, rast izvoza roba i usluga u srednjem roku se očekuje na nižim razinama no što je to bio slučaj u godinama nakon pristupanja EU. Tako se za izvoz roba, pogođen iznimno sporim očekivanim oporavkom globalne trgovine, ali i sputan slabom dinamikom domaće industrijske proizvodnje do kraja projekcijskog razdoblja projicira stabilan umjeren rast. Nakon višegodišnjih rekordnih rezultata kao i primjetno boljih ostvarenja u odnosu na inozemnu konkurenciju za vrijeme velikog dijela ljetne turističke sezone u 2020., domaći turistički sektor će u srednjem roku biti suočen kako s unutarnjim ograničenjima na strani ponude tako i sa slabijom dinamikom potražnje, što u prvi plan dovodi daljnje strateške pomake u smjeru smanjivanja masovnosti te sezonalnosti domaćeg turizma. U uvjetima intenziviranja rasta konačne potražnje, domaća gospodarska struktura, kao male otvorene privrede, uz skromnu perspektivu rasta industrijske proizvodnje, rezultirat će brzim oporavkom uvoza roba i usluga te nastavkom snažnog rasta njegovog udjela u BDP-u.

Predviđa se da će nakon rasta od 0,8% u 2019. godini, potrošačke cijene u 2020. zabilježiti blagi rast od 0,2% na međugodišnjoj razini. Glavne odrednice kretanja potrošačkih cijena u 2020. godini su osjetno smanjenje cijena nafte na svjetskim tržištima, snažan pad domaće potražnje te usporavanje inflacije u eurozoni. Najizraženiji pozitivan doprinos kretanju potrošačkih cijena u 2020. doći će od povećanja cijena hrane, pića i duhana, te u manjoj mjeri potrošačkih cijena bez energije, hrane, pića i duhana, dok će snažan negativan doprinos doći od pada cijena energije. Na kretanje deflatora BDP-a u 2020. pozitivan utjecaj doći će i od snažnog rasta deflatora državne potrošnje te blagog rasta deflatora investicija, dok će negativan utjecaj doći od pogoršanja uvjeta razmjene. U 2021. godini očekuje se ubrzanje inflacije na 0,8%, prvenstveno kao posljedica povećanja cijene energije u uvjetima oporavka cijena nafte na svjetskim tržištima. S druge strane, rast potrošačkih cijena bez energije u 2021. godini će biti nešto sporiji u odnosu na prethodnu godinu, uslijed sporijeg rasta cijena hrane. Očekuje se da će se inflacija potrošačkih cijena i u ostatku projekcijskog razdoblja

zadržati na relativno niskim razinama, pri čemu se očekuje njeno postupno ubrzanje na 1,2% u 2022. i 1,3% u 2023. godini, uslijed povećanja inflacije u eurozoni, oporavka osobne potrošnje te rasta cijena sirovina na svjetskim tržištima. Doprinos ubrzanju rasta deflatora BDP-a prema kraju projekcijskog razdoblja, osim ubrzanja rasta cijena domaće potražnje, doći će i od ponovnog poboljšanja uvjeta razmjene.

Tablica 2: Kretanje cijena

	2019.	Projekcija 2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.
Deflator BDP-a, promjena (%)	1,5	0,5	1,0	1,5	1,6
Osobna potrošnja	0,8	0,2	0,8	1,2	1,3
Državna potrošnja	2,1	3,4	1,9	2,2	2,1
Bruto investicije u fiksni kapital	0,7	0,9	0,9	1,0	1,0
Izvoz roba i usluga	1,2	-2,1	1,4	1,6	1,6
Uvoz roba i usluga	0,4	-0,7	1,6	1,2	1,2
Indeks potrošačkih cijena, promjena (%)	0,8	0,2	0,8	1,2	1,3

Izvor: DZS, Ministarstvo financija

Uvođenje potpore Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za očuvanje radnih mjesta znatno je ublažilo utjecaj krize uzrokovane COVID-19 virusom na tržište rada. Iako je neposredno nakon izbijanja pandemije tržište rada reagiralo relativno brzo, uz povećanje broja nezaposlenih osoba te smanjenje broja zaposlenih, nepovoljna kretanja ipak su bila manje izražena u odnosu na inicijalna očekivanja iz Programa konvergencije RH iz travnja ove godine. Nadalje, podaci o broju osiguranika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje kao i kretanje broja nezaposlenih registriranih kod Hrvatskog zavoda za zapošljavanje ukazuju na postupno poboljšanje kretanja na tržištu rada nakon svibnja 2020. Tako se na razini čitave 2020. godine očekuje pad broja zaposlenih od 1,4% što je povoljnije nego u Programu konvergencije, kada se očekivalo smanjenje od 3,3%. Slijedom navedenog, administrativna stopa nezaposlenosti zabilježit će povećanje na 9,3%. U iduće tri godine očekuje se postupni oporavak zaposlenosti po stopi od 0,7% u 2021. te 1,4% u 2022. i 2023. godini. Istovremeno se očekuje i smanjenje stope nezaposlenosti na 7,2% u 2023. Što se tiče kretanja plaća, predviđa se da će bruto plaće zaposlenih u pravnim osobama, nakon znatnijeg usporavanja rasta u 2020. te manjeg u 2021., opet blago ubrzati dinamiku prema kraju promatranog razdoblja.

Tablica 3: Kretanja na tržištu rada

	2019.	Projekcija 2020.	Projekcija 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.
Stopa nezaposlenosti (administrativna), razina u %	7,6	9,3	9,0	7,6	7,2
Broj zaposlenih ¹	2,3	-1,4	0,7	1,4	1,4

¹ Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Izvor: DZS, HZMO, Ministarstvo financija

Budući da je i dalje prisutna iznimno izražena razina neizvjesnosti, koja proizlazi iz više izvora i koja ipak nije u znatnijoj mjeri smanjena u odnosu na projekcije iz travnja, opisani makroekonomski scenarij izložen je snažnim rizicima, među kojima prevladavaju negativni rizici. Prvi dio čine rizici koji proizlaze iz neizvjesnosti vezanih uz epidemiološku situaciju. Druga skupina rizika odnosi se na ekonomiju. Nakon što je prvi dio krivulje gospodarskog oporavka, njeno dno i inicijalni oporavak poznat, znatna neizvjesnost ostaje vezana uz sekundarne ekonomske šokove i dinamiku oporavka. Dio rizika za putanju oporavka Republike Hrvatske proistječe iz globalnih kretanja u realnoj kao i

financijskoj sferi. Unutarnji negativni rizici u srednjem roku vezani uz specifičnosti strukture domaće privrede dolaze posebice do izražaja u sektoru turizma. Ovdje treba izdvojiti izvoz roba, koji je bio najpropulzivnija sastavnica BDP-a u proteklom razdoblju i o kojemu uvelike ovisi gospodarsko zdravlje zemlje. Naime, iako je izvoz roba iznimno dobro podnio inicijalni udar ekonomske krize inducirane COVID-19 pandemijom, projekcija njegove putanje u projekcijskom razdoblju izložena je prevladavajuće negativnim rizicima, jednim dijelom povezanim uz slabosti i izazove globalne trgovinske razmjene, a drugim uz strukturne slabosti domaćeg gospodarstva u smislu visokog udjela spororastućih izvoznih tržišta te proizvoda niske dodane vrijednosti, kao i posljedično relativno snažno oslanjanje na cjenovnu konkurentnost. Od pozitivnih rizika valja svakako izdvojiti mogućnost snažnijeg povlačenja sredstava iz EU fondova te brže dinamike investiranja nego što je to pretpostavljeno u ovom dokumentu. Glavni rizici koji bi mogli uzrokovati drugačije ostvarenje stope inflacije od prognozirane vezani su uz drugačije kretanje cijena nafte i drugih sirovina na svjetskom tržištu od trenutnih očekivanja, te promjene u administrativno reguliranim cijenama.

2. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Kretanja prihoda državnog proračuna u razdoblju 2021. – 2023. određena su očekivanim oporavkom gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir i učinke najavljenih poreznih izmjena u okviru poreza na dobit, poreza na dodanu vrijednost i poreza na dohodak. Naime, od 1. siječnja 2021. stopa poreza na dobit za sve poduzetnike koji imaju promet do 7,5 milijuna kuna smanjuje se s 12% na 10%, dok se u sustavu poreza na dohodak snižavaju stope poreza na dohodak s 36% na 30% te s 24% na 20%. Kod poreza na dodanu vrijednost ukida se oslobođenje od plaćanja PDV-a pri uvozu dobara male vrijednosti.

Osim toga, značajan učinak na prihode proračuna imat će i povlačenje sredstva iz EU fondova. Naime, s jedne strane očekuje se ubrzanje povlačenja ugovorenih sredstava iz tekućeg Višegodišnjeg financijskog okvira 2014.- 2020., a s druge strane, predviđaju se i nova sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. Nadalje, u fiskalne projekcije uključeno je i korištenje sredstava iz novog instrumenta EU Nove generacije, koja će se usmjeriti za pomoć u likvidnosti gospodarstvu, za očuvanje i potporu otvaranju radnih mjesta te za jačanje oporavka i otpornosti gospodarstva kroz razvojne, strateške i reformske projekte, za što je predviđeno gotovo 6 milijardi eura bespovratnih sredstava do kraja 2026. godine. Uz to, u proračunu su projicirana i sredstva iz Fonda solidarnosti EU za financiranje dijela obnove javne infrastrukture, ponajprije obrazovne, zdravstvene i kulturne, oštećene u potresu.

Sukladno navedenom, ukupni prihodi u 2021. godini planirani su u iznosu od 147,3 milijarde kuna, dok su za 2022. projicirani u iznosu od 152,7 milijardi kuna. Daljnjim rastom gospodarske aktivnosti prema kraju razdoblja ukupni prihodi proračuna za 2023. godinu projiciraju se u iznosu od 152,9 milijardi kuna.

Porezni prihodi

Porezni prihodi za razdoblje 2021. – 2023. projicirani su na temelju makroekonomskih pretpostavki, uzimajući u obzir prethodno spomenute izmjene u poreznom zakonodavstvu.

U skladu s navedenim, porezni prihodi u 2021. godini projicirani su u iznosu od 79,5 milijardi kuna. U narednim godinama, očekuje se daljnji rast prihoda od poreza te su oni za 2022. projicirani u iznosu od 83,4 milijarde kuna, odnosno uz međugodišnji rast od 5%, dok se u 2023. godini očekuju u iznosu od 86,4 milijarde kuna i bilježe rast od 3,5%.

Porez na dobit

Porez na dobit u tekućoj godini plaća se na temelju poslovanja poduzetnika prethodne godine. Plan kretanja prihoda od poreza na dobit za 2021., te projekcije za 2022. i 2023. godinu rađene su temeljem procjene poslovanja gospodarskih subjekata i očekivanih učinaka porezne reforme. Prihod od poreza na dobit za 2021. planiran je u iznosu od 8,2 milijarde kuna, dok projekcija za 2022. iznosi 9,2 milijardi kuna te 9,6 milijardi kuna za 2023. godinu.

Novom poreznom reformom, od siječnja 2021. godine za sve porezne obveznike koji ostvaruju prihode do 7,5 milijuna kuna smanjuje se porezna stopa s 12% na 10% te će snižena porezna stopa od 10% obuhvatiti više od 93% poreznih obveznika. Obzirom na izmjene propisa o oporezivanju dohotka koji predviđa smanjenje porezne stope za dohodak od kapitala ostvaren po osnovi dividendi i udjela u dobiti s 12% na 10%, potrebno je radi izjednačavanja poreznog položaja inozemnih dioničara i članova društva koji nisu fizičke osobe smanjiti stopu poreza po odbitku. Stoga se, poreznom reformom smanjuje i stopa poreza po odbitku pri isplati dividendi i udjela u dobiti s 12% na 10%. Također, nakon dvije godine primjene uočena je mogućnost za smanjenjem stope poreza po odbitku za nastupe inozemnih izvođača s 15% na 10%. Snižavanjem navedenih stopa poreza po odbitku postiže se veća konkurentnost gospodarstva i u području turizma. Porezno rasterećenje koje se provodi izmjenom Zakona o porezu na dobit iznosi oko 125 milijuna kuna.

Porez na dodanu vrijednost

Projekcija prihoda od poreza na dodanu vrijednost uz makroekonomske pretpostavke, koje uključuju rast osobne potrošnje, turističkih usluga, rashoda države za intermedijarnu potrošnju, investicije te socijalne transfere u naravi, uzima u obzir i izmjene u sustavu poreza na dodanu vrijednost. Od 2021. godine ukida se oslobođenje od plaćanja PDV-a za uvoz u Europsku uniju pošiljaka čija je vrijednost manja od 22 eura. Po ovoj osnovi očekuje se povećanje prihoda od PDV-a za oko 250 milijuna kuna.

Sukladno navedenom, u 2021. planira se ostvariti 53,7 milijardi kuna prihoda od PDV-a, dok projekcije za 2022. iznose 56,1 milijardu kuna, odnosno 58,3 milijarde kuna za 2023. godinu.

Posebni porezi i trošarine

Prihod od posebnih poreza i trošarina projiciran je na temelju očekivanog kretanja potrošnje trošarinskih proizvoda, uzimajući u obzir učinke izmjena propisa u trošarinskom sustavu koje su stupile na snagu tijekom 2020. godine, a njihov cjelogodišnji učinak biti će vidljiv tijekom 2021.

Tako se u 2021. godini ukupni prihod od trošarina planira u iznosu od 15,4 milijarde kuna. Za 2022. godinu prihod od trošarina projicira se u ukupnom iznosu od 15,9 milijardi kuna, dok u 2023. ovaj prihod iznosi 16,2 milijarde kuna.

Ostali porezi na robu i usluge

Prihodi od ostalih poreza na robu i usluge u 2021. planirani su u iznosu od 461,2 milijuna kuna, dok procjene za 2022. iznose 472,3 milijuna kuna, odnosno 483,1 milijun kuna za 2023. godinu. Ovu skupinu poreznih prihoda čine prihodi od poreza na osiguranja od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja.

Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću te naknade za priređivanje igara na sreću

Ovi prihodi planirani su temeljem dinamike kretanja u proteklim godinama te se sličan trend očekuje i nadalje. Iznimka od ovog trenda jest 2020. godina, u kojoj je zbog pandemije koronavirusa bio

ograničen rad u djelatnosti priređivanja igara na sreću. Sukladno navedenom, prihodi od poreza na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću planirani su u iznosu od 319,8 milijuna kuna za 2021. godinu, dok projekcije za 2022. i 2023. godinu iznose 334,6 milijuna kuna, odnosno 349,5 milijuna kuna. Prihodi od naknada za priređivanje igara na sreću za razdoblje 2021. – 2023. planiraju se u iznosu od oko 1 milijarde kuna u 2021. do 1,1 milijarde kuna u 2022. i 2023. godini.

Porez na međunarodnu trgovinu i transakcije

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije za 2021. planiran je u iznosu od 359,9 milijuna kuna. Projekcija ovog prihoda za 2022. iznosi 365,4 milijuna kuna, dok za 2023. godinu iznosi 369,8 milijuna kuna.

Doprinosi

Projekcije prihoda po osnovi doprinosa za razdoblje 2021. - 2023. temeljene su na očekivanom kretanju nominalnih bruto plaća i zaposlenosti. Valja napomenuti da je jedino prihoda od doprinosa za mirovinsko osiguranje, prihoda državnog proračuna.

U 2021. godini u državni proračun planira se prikupiti 24,6 milijardi kuna prihoda od doprinosa za mirovinsko osiguranje, dok projekcija za 2022. iznosi 25,5 milijardi kuna, a za 2023. godinu 26,4 milijardi kuna.

Prihodi od pomoći

Prihodi od pomoći se najvećim dijelom odnose na sredstva iz EU fondova, a u razdoblju 2021.-2023. planira se intenzivirati njihovo povlačenje. Sukladno navedenom, ukupno planirani prihodi od pomoći u 2021. iznose 24,8 milijardi kuna, u 2022. 25,4 milijarde kuna, a u 2023. godini 21,5 milijardi kuna.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine sastoje se od prihoda od kamata (na dane zajmove, po vrijednosnim papirima, na oročena sredstva i depozite po viđenju te zateznih kamata), prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih organizacija, prihoda od dividendi, koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine, prihoda od legalizacije te ostalih prihoda od imovine. Ovi prihodi dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi. Najveće stavke prihoda od imovine čine prihodi od koncesija te prihodi od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima. U promatranom razdoblju planira se daljnje povlačenje dobiti trgovačkih društava u vlasništvu države u državni proračun.

Za 2021. godinu prihodi od imovine planirani su u iznosu od 2,4 milijarde kuna, dok projekcije za 2022. i 2023. godinu iznose 2,2 milijarde kuna.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

Prihodi po osnovi upravnih i administrativnih pristojbi u 2021. planirani su u iznosu od 773,7 milijuna kuna, dok projekcije za 2022. iznose 810,9 milijuna kuna, a za 2023. godinu 841,8 milijuna kuna.

U kategoriji proračunskih prihoda po posebnim propisima planiraju se i namjenski prihodi proračunskih korisnika koji u 2021. iznose 3,5 milijardi kuna, a u 2022. i 2023. projiciraju se u iznosu od 3,7, odnosno 3,8 milijardi kuna.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga, koji su u cijelosti namjenski prihodi, kao i prihode od donacija planiraju proračunski korisnici, a za 2021. godinu planirani su u iznosu od 1,5 milijardi kuna. Projekcije prihoda od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija za 2022. i 2023. godinu iznose 1,2 milijarde kuna godišnje.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza

Očekuje se kako će prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza u planskom razdoblju iznositi od 8,6 milijardi kuna u 2021. do 9,2 milijarde kuna u 2023. godini.

Kazne, upravne mjere i ostali prihodi

Prihodi od kazni i upravnih mjera najvećim se dijelom ostvaruju po osnovi kazni za prometne prekršaje, zatim za porezne i carinske prekršaje, a u nešto manjoj mjeri od raznih ostalih kazni. Očekuje se da će prihodi od kazni i upravnih mjera slijediti trendove dosadašnjih kretanja i u narednom razdoblju te su za 2021. planirani u iznosu od 595,4 milijuna kuna, dok projekcije za 2022. iznose 611,5 milijuna kuna, a za 2023. godinu 627,8 milijuna kuna.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2021. godini planiraju se u iznosu od 946,5 milijuna kuna, a najveći dio ovih prihoda ostvarit će se aktivacijom neaktivne državne imovine odnosno prodajom stanova i ostalih građevinskih objekata te prodajom zemljišta.

U razdoblju 2022. – 2023. godine ukupni prihodi od prodaje nefinancijske imovine projiciraju se u iznosu od 849,7 milijuna kuna u 2022., odnosno 772,4 milijuna kuna u 2023. godini.

Tablica 4: Prihodi državnog proračuna za razdoblje 2019. - 2023.

Prihodi državnog proračuna		Ostvarenje 2019.	Plan 2020.	Indeks 2020./ 2019.	Plan 2021.	Indeks 2021./ 2020.	Projekcija 2022.	Indeks 2022./ 2021.	Projekcija 2023.	Indeks 2023./ 2022.
UKUPNO		139.919.657.566	121.950.261.671	87,2	147.261.753.219	112,3	152.678.942.159	103,7	152.947.606.453	100,2
6	PRIHODI POSLOVANJA	138.853.707.363	121.179.882.889	87,3	146.315.245.252	112,3	151.829.197.467	103,8	152.175.249.878	100,2
61	Prihodi od poreza	82.736.252.182	66.025.591.734	79,8	79.464.667.588	110,4	83.406.405.237	105,0	86.355.551.055	103,5
611	Porez i preiz na dohodak	0	0	#	0	#	0	#	0	#
612	Porez na dobit	9.303.113.921	6.530.890.443	70,2	8.198.134.621	90,8	9.245.672.073	112,8	9.618.125.796	104,0
613	Porezi na imovinu	0	0	#	0	#	0	#	0	#
614	Porezi na robu i usluge	73.072.347.336	59.180.710.358	81,0	70.906.606.600	113,3	73.795.287.682	104,1	76.367.594.431	103,5
6141	- Porez na dodanu vrijednost	54.898.529.647	43.733.891.130	79,7	53.673.138.841	114,8	56.052.729.060	104,4	58.265.313.226	103,9
6142	- Porez na promet	2.421.644	12.812	0,5	0	#	0	#	0	#
6143	- Posebni porezi i trošarine	16.264.097.523	13.913.359.315	85,5	15.409.317.704	109,0	15.857.384.014	102,9	16.156.055.725	101,9
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	360.501.243	313.971.826	87,1	359.926.367	102,8	365.445.483	101,5	369.830.829	101,2
616	Ostali prihodi od poreza	289.682	19.108	6,6	0	#	0	#	0	#
62	Doprinosi	24.134.638.147	21.206.551.955	87,9	24.612.034.762	108,4	25.513.942.714	103,7	26.436.502.539	103,6
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	23.917.412.036	21.199.157.508	88,6	24.612.034.762	108,4	25.513.942.714	103,7	26.436.502.539	103,6
623	Doprinosi za zapošljavanje	217.226.111	7.394.447	3,4	0	#	0	#	0	#
63	Pomoći	14.800.981.000	18.253.115.323	123,3	24.794.138.721	129,4	25.358.891.989	102,3	21.484.845.401	84,7
64	Prihodi od imovine	2.782.481.492	2.240.174.155	80,5	2.441.639.574	107,7	2.190.403.213	89,7	2.206.715.511	100,7
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	4.756.861.706	4.163.396.464	87,5	4.288.379.683	103,0	4.484.837.857	104,6	4.657.332.278	103,8
66	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.308.135.374	1.239.918.510	94,8	1.490.071.903	119,4	1.207.153.819	81,0	1.215.599.613	100,7
67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	7.701.872.129	7.524.968.791	97,7	8.628.867.730	105,4	9.056.052.233	105,0	9.190.891.227	101,5
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	632.485.333	526.165.956	83,2	595.445.291	105,9	611.510.405	102,7	627.812.254	102,7
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.065.950.203	770.378.782	72,3	946.507.967	111,7	849.744.692	89,8	772.356.575	90,9

Izvor: Ministarstvo financija

3. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

U 2021. godini ukupni rashodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 157,9 milijardi kuna, što je 7,2% ili 10,6 milijardi kuna više u odnosu na Državni proračun Republike Hrvatske za 2020. godinu. U 2022. godini ukupni rashodi dosegnut će razinu od 160,0 milijardi kuna, a u 2023. projiciraju se na razini od 157,2 milijarde kuna.

Tablica 5: Kretanje ukupnih rashoda državnog proračuna u razdoblju 2019. - 2023.

ukupno svi izvori		Izvršenje 2019.	Tekući plan 2020.	Indeks 20./19.	Prijedlog 2021.	Indeks 21./20.	Projekcija 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.
UKUPNO		139.870.063.864	147.292.059.430	105,3	157.926.813.788	107,2	159.973.032.769	101,3	157.156.053.479	98,2
- 3	Rashodi poslovanja	135.869.595.817	141.559.271.856	104,2	151.088.779.047	106,7	154.787.672.844	102,4	153.010.498.658	98,9
31	Rashodi za zaposlene	29.601.414.042	22.363.377.869	75,5	23.767.054.147	106,3	24.128.939.041	101,5	24.294.042.922	100,7
32	Materijalni rashodi	14.664.818.018	14.305.772.573	97,6	17.197.839.349	120,2	18.210.292.989	105,9	17.252.291.503	94,7
34	Financijski rashodi	10.882.337.124	7.139.881.537	65,6	7.814.228.772	109,4	7.279.571.894	93,2	6.086.017.141	83,6
35	Subvencije	7.193.389.486	13.379.271.737	186,0	8.943.378.237	66,8	7.367.631.380	82,4	7.460.487.655	101,3
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	16.055.003.499	27.409.939.074	170,7	33.867.838.844	123,6	34.863.418.559	102,9	34.480.082.252	98,9
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	49.260.161.344	50.873.798.105	103,3	52.589.899.729	103,4	54.320.964.123	103,3	55.721.104.288	102,6
38	Ostali rashodi	8.212.472.303	6.087.230.961	74,1	6.908.539.969	113,5	8.616.854.858	124,7	7.716.472.897	89,6
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	4.000.468.047	5.732.787.574	143,3	6.838.034.741	119,3	5.185.359.925	75,8	4.145.554.821	79,9

Izvor: Ministarstvo financija

Od ukupnog povećanja od 10,6 milijardi kuna u odnosu na Državni proračun Republike Hrvatske za 2020. godinu, 3,3 milijarde kuna odnosi se na povećanje rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, odnosno izvora koji utječu na rezultat proračuna opće države, a ostatak od 7,3 milijarde kuna odnosi se na povećanje rashoda koji se financiraju iz vlastitih i namjenskih izvora uključujući EU pomoći, odnosno izvora koji ne utječu na rezultat proračuna opće države.

Rast rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u 2021. godini u odnosu na tekući plan 2020. najvećim dijelom rezultat je osiguranja sredstava za:

- kompenzacijske mjere jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave uslijed izmjena poreznih propisa u iznosu od 1,5 milijardi kuna,
- doprinos RH proračunu Europske unije u iznosu od 1,1 milijardu kuna,
- rashode za zaposlene (uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu) u iznosu od 1,0 milijardi kuna
- mirovine i mirovinska primanja (indeksacija mirovina po općim i posebnim propisima i očekivani porast broja umirovljenika) u iznosu od 870,3 milijuna kuna
- kamate u iznosu od 658,7 milijuna kuna,
- sredstva učešća za EU pomoći u iznosu od 525,1 milijun kuna,
- socijalne pomoći i naknade u iznosu od 443,5 milijuna kuna,

- decentralizirane funkcije u iznosu od 377,2 milijuna kuna,
- jamstvenu pričuvu u iznosu od 300,0 milijuna kuna (sredstva jamstvene pričuve prošlih godina planirala su se u okviru izdataka)
- sufinanciranje EU projekta na regionalnoj i lokalnoj razini u iznosu od 168,9 milijuna kuna
- sanaciju posljedica uzrokovanih potresom u iznosu od 243,2 milijuna kuna,
- dodatni roditeljski dopust u iznosu od 140,4 milijuna kuna.

Istovremeno se u okviru ovih izvora financiranja smanjuju izdvajanja za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom u 2021. godini u odnosu na tekući plan 2020. za 4,5 milijardi kuna.

Preostali rast rashoda odnosi se na rashode financirane iz vlastitih i namjenskih izvora (uključujući EU pomoći) i najvećim dijelom rezultat je povećanja sredstava koja se izdvajaju za aktivnosti i projekte financirane iz EU sredstava i to za mjere usmjerene saniranju posljedica od potresa (koje se financiraju iz Fonda solidarnosti EU), potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom (koje se financiraju iz fonda React EU) i sredstva za provedbu projekata u okviru operativnih programa Konkurentnost i kohezija i Učinkoviti ljudski potencijali.

U nastavku se daje pregled kretanja rashoda državnog proračuna u razdoblju 2019. - 2023. po ekonomskoj klasifikaciji.

Tablica 6: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u razdoblju 2019. - 2023.

izvori 1, 2 i 8		Izvršenje 2019.	Tekući plan 2020.	Indeks 20./19.	Prijedlog 2021.	Indeks 21./20.	Projekcija 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.
UKUPNO		112.735.413.039	115.115.722.543	102,1	118.427.633.525	102,9	119.780.619.561	101,1	120.964.198.266	101,0
- 3	Rashodi poslovanja	110.834.230.325	113.005.751.615	102,0	115.960.875.502	102,6	117.367.096.634	101,2	118.839.931.365	101,3
31	Rashodi za zaposlene	24.360.315.249	16.823.369.166	69,1	17.544.810.261	104,3	17.799.956.333	101,5	17.950.310.285	100,8
32	Materijalni rashodi	7.274.778.329	6.991.766.076	96,1	7.523.271.212	107,6	8.648.344.845	115,0	9.603.111.265	111,0
34	Financijski rashodi	10.850.631.865	7.114.432.555	65,6	7.773.178.893	109,3	7.236.464.195	93,1	6.045.138.431	83,5
35	Subvencije	3.288.378.770	6.867.951.105	208,9	2.321.672.165	33,8	2.044.751.587	88,1	1.753.967.076	85,8
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	12.321.384.560	22.649.695.879	183,8	26.348.320.124	116,3	25.221.052.901	95,7	25.559.271.521	101,3
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	48.666.917.734	50.039.563.289	102,8	51.837.423.867	103,6	53.713.898.794	103,6	55.180.644.428	102,7
38	Ostali rashodi	4.071.823.818	2.518.973.545	61,9	2.612.198.980	103,7	2.702.627.979	103,5	2.747.488.359	101,7
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.901.182.714	2.109.970.928	111,0	2.466.758.023	116,9	2.413.522.927	97,8	2.124.266.901	88,0

Tablica 7: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz vlastitih prihoda, prihoda za posebne namjene, pomoći i donacija u razdoblju 2019. - 2023.

ukupno ostali izvori		Izvršenje 2019.	Tekući plan 2020.	Indeks 20./19.	Prijedlog 2021.	Indeks 21./20.	Projekcija 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.
UKUPNO		27.134.650.825	32.176.336.887	118,6	39.499.180.263	122,8	40.192.413.208	101,8	36.191.855.213	90,0
- 3	Rashodi poslovanja	25.035.365.492	28.553.520.241	114,1	35.127.903.545	123,0	37.420.576.210	106,5	34.170.567.293	91,3
31	Rashodi za zaposlene	5.241.098.793	5.540.008.703	105,7	6.222.243.886	112,3	6.328.982.708	101,7	6.343.732.637	100,2
32	Materijalni rashodi	7.390.039.689	7.314.006.497	99,0	9.674.568.137	132,3	9.561.948.144	98,8	7.649.180.238	80,0
34	Financijski rashodi	31.705.259	25.448.982	80,3	41.049.879	161,3	43.107.699	105,0	40.878.710	94,8
35	Subvencije	3.905.010.716	6.511.320.632	166,7	6.621.706.072	101,7	5.322.879.793	80,4	5.706.520.579	107,2
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	3.733.618.940	4.760.243.195	127,5	7.519.518.720	158,0	9.642.365.658	128,2	8.920.810.731	92,5
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	593.243.610	834.234.816	140,6	752.475.862	90,2	607.065.329	80,7	540.459.860	89,0
38	Ostali rashodi	4.140.648.485	3.568.257.416	86,2	4.296.340.989	120,4	5.914.226.879	137,7	4.968.984.538	84,0
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.099.285.333	3.622.816.646	172,6	4.371.276.718	120,7	2.771.836.998	63,4	2.021.287.920	72,9

U nastavku se daje prikaz kretanja rashoda državnog proračuna u razdoblju 2019. - 2023. po izvorima financiranja. Naime, proračunske klasifikacije čine okvir kojim se iskazuju i sustavno prate prihodi i primici te rashodi i izdaci po nositelju, cilju, namjeni, vrsti, lokaciji i izvoru financiranja. Izvori financiranja sadrže prihode i primitke iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i namjene. S obzirom na sve veću zastupljenost EU sredstava u ukupnim приходima, a time i proračunskim rashodima, ova klasifikacija postaje sve značajnija.

U sljedećem trogodišnjem razdoblju Republici Hrvatskoj su na raspolaganju sredstva Fonda solidarnosti u ukupnom iznosu od 683,7 milijuna EUR-a kojima se može financirati obnova javnih zgrada oštećenih u potresu, fonda React EU - bespovratna sredstva za financiranje COVID mjera (pomoć u likvidnosti gospodarstvu, zadržavanje radnih mjesta i ulaganja u zdravstvo) te bespovratna sredstva Mehanizama za oporavak i otpornost u iznosu od 5,94 milijarde EUR-a. Sredstva Fonda solidarnosti manjim dijelom planirana su u okviru Prijedloga Izmjena i dopuna Državnog proračuna za 2020. godinu, a preostali iznos planira se u 2021. i 2022. godini. Sredstva React EU (izvor financiranja 56) planiraju se u cijelosti iskoristiti kroz 2020. i 2021. godinu. Sredstva Mehanizma za oporavak i otpornost odobravaju se na temelju Nacionalnog plana oporavka i otpornosti koji će usvojiti Vlada RH (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan) i mogu se koristiti do srpnja 2026. godine za financiranje ulaganja i reformi kojima se ubrzo oporavak te povećava otpornost gospodarstva. Budući da je Nacionalni plan u izradi trenutno je proračunom predviđeno isključivo ono što je izvjesno da će se financirati iz navedenog Mehanizma. Podsjećamo kako se sukladno odredbama Zakona o proračunu u okviru izvora financiranja pomoći mogu naknadno otvarati proračunske aktivnosti i stavke te će se iste i otvoriti nakon odobrenja Nacionalnog plana od strane Europske komisije.

Tablica 8: Kretanje rashoda državnog proračuna u razdoblju 2018. - 2022. po izvorima financiranja

	Izvršenje 2019.	Tekući plan 2020.	Indeks 20./19.	Prijedlog 2021.	Indeks 21./20.	Projekcija 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.
UKUPNO	139.870.063.864	147.292.059.430	105,3	157.926.813.788	107,2	159.973.032.769	101,3	157.156.053.479	98,2
- 1 Opći prihodi i primici	88.705.225.238	93.781.522.708	105,7	93.183.094.626	99,4	93.740.370.460	100,6	93.706.300.906	100,0
11 Opći prihodi i primici	86.399.520.610	91.540.402.651	106,0	90.367.067.455	98,7	90.964.476.309	100,7	91.395.244.775	100,5
12 Sredstva učešća za pomoći	2.132.771.763	2.190.724.837	102,7	2.715.802.171	124,0	2.672.744.151	98,4	2.204.756.131	82,5
13 Sredstva učešća za zajmove	2.051.286	395.220	19,3	225.000	56,9	3.150.000	1.400,0	6.300.000	200,0
15 Proračunska pričuva	170.881.579	50.000.000	29,3	100.000.000	200,0	100.000.000	100,0	100.000.000	100,0
- 2 Doprinosi za obvezna osiguranja	23.917.412.036	21.198.425.392	88,6	24.612.034.762	116,1	25.513.942.714	103,7	26.436.502.539	103,6
21 Doprinosi za mirovinsko osiguranje	23.917.412.036	21.198.425.392	88,6	24.612.034.762	116,1	25.513.942.714	103,7	26.436.502.539	103,6
- 3 Vlastiti prihodi	1.158.643.244	1.163.615.569	100,4	1.233.642.691	106,0	1.176.586.770	95,4	1.155.562.194	98,2
31 Vlastiti prihodi	1.158.643.244	1.163.615.569	100,4	1.233.642.691	106,0	1.176.586.770	95,4	1.155.562.194	98,2
- 4 Prihodi za posebne namjene	11.548.411.860	12.035.029.322	104,2	12.670.460.925	105,3	13.108.133.116	103,5	13.234.732.784	101,0
41 Prihodi od igara na sreću	535.054.384	603.445.133	112,8	556.922.575	92,3	548.878.259	98,6	559.560.508	101,9
42 Prihodi od spomeničke rente	36.884.197	20.000.000	54,2	40.000.000	200,0	35.000.000	87,5	35.000.000	100,0
43 Ostali prihodi za posebne namjene	10.976.473.279	11.411.584.189	104,0	12.073.538.350	105,8	12.524.254.857	103,7	12.640.172.276	100,9
- 5 Pomoći	13.971.494.211	18.314.227.809	131,1	24.958.256.641	136,3	25.399.796.669	101,8	21.431.686.519	84,4
51 Pomoći EU	386.265.219	453.162.498	117,3	667.477.731	147,3	531.834.276	79,7	502.557.174	94,5
52 Ostale pomoći	668.214.695	704.711.350	105,5	660.654.799	93,7	512.705.433	77,6	397.731.719	77,6
53 Inozemne darovnice	6.937.927	12.684.709	182,8	14.933.073	117,7	3.993.577	26,7	534.500	13,4
55 Refundacije iz pomoći EU	2.448.565.349	2.942.677.119	120,2	2.938.770.331	99,9	3.352.128.398	114,1	3.233.022.071	96,4
551 Europski poljoprivredni jamstveni fond (EAGF)	2.352.510.050	2.683.947.902	114,1	2.649.775.933	98,7	3.204.401.310	120,9	3.132.804.655	97,8
552 Švicarski instrument	50.096.034	94.443.747	188,5	75.463.970	79,9	34.650.870	45,9	25.693.248	74,1
559 Ostale refundacije iz sredstava EU	45.959.266	164.285.470	357,5	213.530.428	130,0	113.076.218	53,0	74.524.168	65,9
56 Fondovi EU	10.211.925.178	13.980.985.466	136,9	18.002.179.520	128,8	16.895.601.817	93,9	16.198.606.258	95,9
561 Europski socijalni fond (ESF)	1.972.976.506	3.997.806.848	202,6	5.328.955.296	133,3	3.024.959.575	56,8	2.537.470.628	83,9
562 Kohezijski fond (CF)	1.862.913.967	1.965.517.376	105,5	2.885.196.400	146,8	4.079.077.723	141,4	5.507.645.639	135,0
563 Europski fond za regionalni razvoj (ERDF)	4.126.404.554	5.547.884.742	134,4	7.518.365.167	135,5	6.905.782.511	91,9	5.305.345.469	76,8
564 Ribarski fondovi (EMFF i EFF)	130.165.665	194.051.377	149,1	223.959.700	115,4	217.101.550	96,9	195.968.825	90,3
565 Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD)	2.119.464.486	2.275.725.123	107,4	2.045.702.957	89,9	2.668.680.458	130,5	2.652.175.697	99,4
57 Ostali programi EU	249.585.842	220.006.667	88,1	2.464.241.187	1.120,1	3.313.533.168	134,5	279.234.797	8,4
573 Instrumenti Europskog gospodarskog prostora i ostali instrumenti	1.278.028	31.597.825	2.472,4	86.469.468	273,7	136.714.863	158,1	120.731.642	88,3
575 Fondovi za unutarnje poslove	248.307.815	188.408.842	75,9	325.771.719	172,9	176.818.305	54,3	158.503.155	89,6
576 Fond solidarnosti				2.052.000.000		3.000.000.000			
58 Instrumenti EU nove generacije				210.000.000		790.000.000		820.000.000	
581 Mehanizam za oporavak i otpornost				210.000.000		790.000.000		820.000.000	
- 6 Donacije	140.285.532	179.846.826	128,2	115.287.017	64,1	87.580.536	76,0	83.308.168	95,1
61 Donacije	136.415.313	175.678.791	128,8	110.461.371	62,9	83.521.536	75,6	79.309.168	95,0
63 Inozemne donacije	3.870.219	4.168.035	107,7	4.825.646	115,8	4.059.000	84,1	3.999.000	98,5
- 7 Prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja	315.815.978	483.617.361	153,1	521.532.989	107,8	420.316.117	80,6	286.565.548	68,2
71 Prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja	315.815.978	483.617.361	153,1	521.532.989	107,8	420.316.117	80,6	286.565.548	68,2
- 8 Namjenski primici od zaduživanja	112.775.765	135.774.443	120,4	632.504.137	465,8	526.306.387	83,2	821.394.821	156,1
81 Namjenski primici od zaduživanja	97.796.219	131.263.000	134,2	632.504.137	481,9	526.306.387	83,2	821.394.821	156,1
83 Namjenski primici od inozemnog zaduživanja	14.979.546,18	4.511.443	30,1	0	0,0	0	x	0	x

Izvor: Ministarstvo financija

4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Rashodi za zaposlene

Ukupni rashodi za zaposlene u 2021. godini planiraju se u iznosu od 23,8 milijardi kuna i u odnosu na tekući plan 2020. godine bilježe rast od 1,4 milijarde kuna.

Ovi rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 721,4 milijuna kuna u odnosu na tekući plan 2020. godine i iznose ukupno 17,5 milijardi kuna.

Rashodi za zaposlene financirani iz EU sredstava planiraju se na razini od 605,9 milijuna kuna i bilježe rast od 92,5 milijuna kuna u odnosu na tekući plan 2020. godine obzirom da se dio plaća djelatnika koji sudjeluju u sustavu upravljanja i kontrole korištenja EU fondova sufinancira iz EU sredstava (kroz prioritet Tehničke pomoći u pojedinom Operativnom programu). Rashodi za zaposlene financirani iz ostalih izvora povećavaju se za 589,7 milijuna kuna u odnosu na tekući plan 2020. godine. Od toga se najveće povećanje odnosi na rashode za zaposlene u ustanovama u zdravstvu u državnom vlasništvu. Ovi rashodi od 2021. uključuju i rashode za zaposlene Nacionalne memorijalne bolnice Vukovar kojoj je tijekom 2020. godine, umjesto Vukovarsko-srijemske županije, osnivač postala Republika Hrvatska kao i rashode lučkih uprava koje od 1. siječnja 2021. postaju proračunski korisnici državnog proračuna.

U 2022. i 2023. godini očekuje se daljnje povećanje ovih rashoda na razinu od 24,1 milijardu kuna, odnosno 24,3 milijarde kuna.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi u 2021. godini planiraju se u iznosu od 17,2 milijarde kuna. Od navedenog iznosa, 7,5 milijardi kuna su materijalni rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, a koji u odnosu na 2020. godinu rastu za 531,5 milijuna kuna, odnosno 7,6 %, prvenstveno zbog sanacije šteta uzrokovanih potresom, dok se preostali dio povećanja najvećim dijelom odnosi na Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova.

Materijalni rashodi koji se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja u 2021. godini projicirani su na razini od 9,7 milijardi kuna i povećavaju se za 2,4 milijarde kuna, od čega se najveće povećanje također odnosi na sanaciju šteta uzrokovanih potresom, na materijalne rashode u ustanovama u zdravstvu u državnom vlasništvu (lijekovi, pomoćni i sanitetski materijal te ostalo) te na očekivanu dinamiku korištenja sredstava EU dostupnih u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija.

U 2022. i 2023. godini ukupni materijalni rashodi projicirani su na razini od 18,2, odnosno 17,3 milijarde kuna.

Financijski rashodi

Financijski rashodi, koje čine kamate za izdane vrijednosne papire, kamate za primljene zajmove i ostali financijski rashodi, projicirani su u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima, odnosno troškovima servisiranja javnog duga. Ovi rashodi u 2021. godini planirani su na razini od 7,8 milijardi kuna.

U 2022. financijski rashodi projicirani su u iznosu od 7,3 milijarde kuna, a u 2023. godini na razini od 6,1 milijardu kuna.

Subvencije

Rashodi za subvencije u 2021. godini planiraju se u iznosu od 8,9 milijardi kuna što predstavlja smanjenje od 4,4 milijarde kuna u odnosu na tekući plan 2020. godine. Navedeno smanjenje rezultat je smanjenih ukupnih izdvajanja za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom. Naime u 2020. godini za ove potpore ukupno je planirano 6,7 milijardi kuna (iz izvora financiranja opći prihodi i primici, doprinosi i namjenskih primici 4,7 milijardi kuna), dok se ove subvencije u 2021. godini planiraju u ukupnom iznosu od 2,2 milijarde kuna i to gotovo u cijelosti iz fonda React EU.

Od ukupnih rashoda za subvencije najznačajniji dio odnosi se na izravna plaćanja u poljoprivredi i mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda koje se u 2021. godini planiraju na razini od 3,2 milijarde kuna.

Ovi rashodi u 2022. i 2023. godini projicirani su na razini od 7,4 milijarde kuna, odnosno 7,5 milijardi kuna.

Pomoći

Rashodi za pomoći državnog proračuna dane u inozemstvo i unutar opće države u 2021. godini predviđeni su u iznosu od 33,9 milijardi kuna. U odnosu na tekući plan 2020. ova kategorija rashoda bilježi rast od 6,5 milijardi kuna.

Pomoći koje se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u 2021. godini planiraju se u iznosu od 26,3 milijardi kuna, što je za 3,7 milijardi kuna više u odnosu na tekući plan 2020. godine. Pri tome je za pomoć jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave uslijed planiranih izmjena poreznih propisa u sustavu poreza na dohodak osigurano 2,0 milijarde kuna.

Povećanje uključuje i dodatna izdvajanja za doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije kao i sredstva izravnjanja za decentralizirane funkcije koja ove godine sadrže i ukupna sredstva za pokriće rashoda za decentralizirane funkcije Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije sukladno Zakonu o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije. Također, u okviru ove kategorije rashoda iskazuju se sredstva rashoda za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu koja u odnosu na tekući plan 2020. godine bilježe rast od 283,9 milijuna kuna.

Pomoći koje se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja u 2021. planirane su na razini od 7,5 milijardi kuna te se povećavaju u iznosu od 2,8 milijardi kuna u odnosu na tekući plan 2020. godine, prije svega zbog povećanja iskorištenosti sredstava EU dostupnih u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija u nadležnosti Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja i Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

U 2022. godini ukupne pomoći projicirane su na razini od 34,9 milijardi kuna, a u 2023. na razini od 34,5 milijardi kuna.

Naknade građanima i kućanstvima

Naknade građanima i kućanstvima čine i u 2021. najznačajniju skupinu rashoda proračuna te se planiraju u iznosu od 52,6 milijardi kuna što čini povećanje od 1,7 milijardi kuna u odnosu na tekući plan 2020. godine.

Ovi rashodi uključuju povećana izdvajanja za mirovine u iznosu od 870,3 milijuna kuna koja su rezultat indeksacije po općim i posebnim propisima i očekivanog rasta broja korisnika.

U okviru ove kategorije rashoda planiraju se i sredstva za socijalne pomoći i naknade koja se u okviru izvora financiranja koji utječu na rezultat proračuna opće države u odnosu na tekući plan 2020. godine povećavaju za 443,5 milijuna kuna. Ovo povećanje uključuje sredstva za cjelogodišnju primjenu Izmjena zakona o socijalnoj skrbi kojim se naknada za status roditelja njegovatelja i njegovatelja osobe s invaliditetom povećala sa 2.500 na 4.000 kn. Isto tako predviđena su sredstva za provedbu Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe temeljem kojeg će se od siječnja 2021. godine osobama starijima od 65 godina, koje nisu skupile minimalnih 15 godina radnog staža kao uvjeta za stjecanje mirovine, isplaćivati nacionalna naknada pod uvjetima propisanim Zakonom.

Tablica 9: Socijalne pomoći i naknade u razdoblju 2019. - 2023.

svi izvori	Izvršenje 2019.	Teukući plan 2020.	Indeks 20./19.	Prijedlog 2021.	Indeks 21./20.	Projekcija 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.
UKUPNO	1.996.367.110	1.959.243.057	98,1	2.402.460.000	122,6	2.603.053.746	108,3	2.625.737.724	100,9
Doplatak za pomoć i njegu	508.621.683	500.800.000	98,5	550.000.000	109,8	570.000.000	103,6	570.000.000	100,0
Jednokratna naknada	77.161.057	69.060.000	89,5	78.000.000	112,9	78.000.000	100,0	78.000.000	100,0
Osobna invalidnina	543.999.059	511.463.057	94,0	640.000.000	125,1	670.000.000	104,7	670.000.000	100,0
Naknada za smještaj u udomiteljsku obitelj	178.246.189	178.500.000	100,1	176.000.000	98,6	176.000.000	100,0	176.000.000	100,0
Ostale naknade i pomoći	864.048	1.170.000	135,4	1.060.000	90,6	1.060.000	100,0	1.060.000	100,0
Naknada do zaposlenja	8.820.450	8.800.000	99,8	8.050.000	91,5	8.050.000	100,0	8.050.000	100,0
Osobna naknada udomitelju	40.901.843	47.500.000	116,1	46.000.000	96,8	46.000.000	100,0	46.000.000	100,0
Status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja	205.399.122	217.200.000	105,7	310.950.000	143,2	310.950.000	100,0	310.950.000	100,0
Pravo na privremeno uzdržavanje djece	12.789.910	13.000.000	101,6	14.200.000	109,2	14.200.000	100,0	14.200.000	100,0
Naknade u vezi s obrazovanjem	3.305.686	3.750.000	113,4	4.000.000	106,7	4.000.000	100,0	4.000.000	100,0
Zajamčena minimalna naknada	416.258.062	408.000.000	98,0	440.000.000	107,8	536.693.746	122,0	536.677.724	100,0
Nacionalna naknada za starije osobe				134.200.000	x	188.100.000	140,2	210.800.000	112,1

Nadalje, ova skupina rashoda obuhvaća i sredstva potrebna za cjelogodišnju provedbu Zakona o izmjenama Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama kojim se od 1. travnja 2020. povećao maksimalni iznos naknade plaće zaposlenog i samozaposlenog roditelja za vrijeme korištenja roditeljskog dopusta na 170% proračunske osnovice mjesečno, odnosno na 5.654,20 kn mjesečno. Ova izdvajanja povećavaju se u 2021. godini odnosu na tekući plan 2020. godine za 140,4 milijuna kuna.

U 2022. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 54,3 milijarde kuna, dok se u 2023. očekuju na razini od 55,7 milijardi kuna.

Ostali rashodi

Ostali rashodi, koji uključuju tekuće i kapitalne donacije, kazne, penale i naknade šteta, izvanredne rashode i kapitalne pomoći, u 2021. godini projicirani su u iznosu od 6,9 milijardi kuna, odnosno 821,3 milijuna kuna više od tekućeg plana 2020. godine. Navedeni porast rezultat je povećanja ovih rashoda financiranih iz EU izvora za mjere ruralnog razvoja i provedbu projekata u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija u nadležnosti Ministarstva gospodarstva i održivog

razvoja. Također, na ovoj kategoriji rashoda planiraju se sredstva proračunske zalihe u iznosu od 100,0 milijuna kuna u 2021. godini.

U 2022. i 2023. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 8,6 odnosno 7,7 milijardi kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2021. godini planirani su u iznosu od 6,8 milijardi kuna. U okviru istih planirana su sredstva za kapitalne projekte i opremanje u: sustavu znanosti i obrazovanja u iznosu od 1,8 milijardi kuna, sustavu zdravstva u iznosu od 866,7 milijuna kuna, Ministarstvu unutarnjih poslova u iznosu od 693,2 milijuna kuna, lučkim upravama u iznosu od 653,4 milijuna kuna, u Ministarstvu obrane u iznosu od 516,5 milijuna kuna, nacionalnim parkovima i parkovima prirode u iznosu od 281,9 milijuna kuna, sustavu pravosuđa u iznosu od 237,5 milijuna kuna, u Ministarstvu hrvatskih branitelja u iznosu od 231,4 milijuna kuna i za kapitalne projekte korisnika u sustavu socijalne skrbi u iznosu od 147,9 milijuna kuna.

U 2022. i 2023. godini ovi rashodi predviđaju se u iznosu od 5,2 milijarde kuna, odnosno 4,1 milijardu kuna.

4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

S ciljem daljnjeg povećanja transparentnosti korištenja proračunskih sredstava u nastavku se u okviru obrazloženja rashoda državnog proračuna, daje i prikaz rashoda po funkcijskoj klasifikaciji.

Tablica 10: Kretanje rashoda državnog proračuna u razdoblju 2018. - 2022. po funkcijskoj klasifikaciji

svi izvori	Izvršenje 2019.	Tekući plan 2020.	Indeks 20./19.	Prijedlog 2021.	Indeks 21./20.	Projekcija 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.
UKUPNO	139.870.063.864	147.292.059.430	105,3	157.926.813.788	107,2	159.973.032.769	101,3	157.156.053.479	98,2
Opće javne usluge	19.551.991.271	24.874.791.878	127,2	29.073.033.541	116,9	26.537.176.131	91,3	25.296.323.156	95,3
Obrana	4.767.119.002	4.797.933.787	100,6	4.801.780.350	100,1	4.850.096.162	101,0	5.184.131.342	106,9
Javni red i sigurnost	8.848.866.440	9.048.249.321	102,3	10.104.417.151	111,7	9.515.695.225	94,2	9.415.587.846	98,9
Ekonomski poslovi	19.308.426.016	20.229.619.857	104,8	23.828.420.744	117,8	27.946.493.328	117,3	24.191.220.354	86,6
Zaštita okoliša	1.188.080.202	1.615.310.270	136,0	2.309.241.608	143,0	2.530.022.341	109,6	2.246.050.785	88,8
Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	2.671.400.429	2.632.383.054	98,5	4.155.293.218	157,9	5.012.895.169	120,6	6.649.507.808	132,6
Zdravstvo	12.871.108.858	12.799.994.149	99,4	13.977.096.849	109,2	14.479.664.126	103,6	14.101.528.200	97,4
Rekreacija, kultura i religija	2.596.820.901	2.695.654.193	103,8	2.630.404.317	97,6	2.625.087.420	99,8	2.602.177.948	99,1
Obrazovanje	15.796.948.055	8.061.034.886	51,0	9.146.443.144	113,5	8.637.027.656	94,4	8.195.732.757	94,9
Socijalna zaštita	52.269.302.690	60.537.088.035	115,8	57.900.682.866	95,6	57.838.875.211	99,9	59.273.793.283	102,5

Izvor: Ministarstvo financija

4. UKUPNI MANJAK/VIŠAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 147,3 milijardi kuna te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 157,9 milijardi kuna, planirani manjak državnog proračuna za 2021. godinu iznosi 10,7 milijardi kuna ili 2,7% bruto domaćeg proizvoda.

U 2022. godini manjak državnog proračuna projiciran je u iznosu od 7,3 milijarde kuna ili 1,8% BDP-a dok se u 2023. očekuje manjak od 4,2 milijarde kuna ili 1% BDP-a.

Tablica 11: Ukupni manjak/višak državnog proračuna

(u mil. HRK)	2019.	Plan 2020.	Prijedlog proračuna za 2021.	Projekcija proračuna za 2022.	Projekcija proračuna za 2023.
Prihodi (6+7)	139.920	121.950	147.262	152.679	152.948
Prihodi poslovanja (6)	138.854	121.180	146.315	151.829	152.175
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	1.066	770	947	850	772
Rashodi (3+4)	139.870	147.292	157.927	159.973	157.156
Rashodi poslovanja (3)	135.870	141.559	151.089	154.788	153.010
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	4.000	5.733	6.838	5.185	4.146
Ukupni manjak/višak	50	-25.342	-10.665	-7.294	-4.208
% BDP-a	0,0	-6,9	-2,7	-1,8	-1,0

Izvor: Ministarstvo financija

5. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Manjak državnog proračuna za 2021. godinu u iznosu od 10,7 milijardi kuna financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova. Pritom su ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planirani u iznosu od 36,2 milijarde kuna, a ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 24,9 milijardi kuna. Zatvarajuća stavka između ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja, ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te ukupnog manjka državnog proračuna u 2021. godini jesu prijenos depozita iz prethodne godine u iznosu od 7,1 milijardu kuna te planirani prijenos depozita u narednu godinu u iznosu od 7,7 milijardi kuna.

U strukturi ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja u 2021. godini najznačajniji dio zauzimaju primici od izdanih vrijednosnih papira i to s iznosom od 19,6 milijardi kuna koji se u cijelosti odnose na zaduživanje putem obveznica te primici od zaduživanja inozemnim i domaćim kreditima i zajmovima u iznosu od 14,5 milijardi kuna. Očekivani primitak od privatizacije iznosi 550,2 milijuna kuna. Ostatak ukupno planiranih primitaka odnosi se na primitke ostvarene od povrata glavnica danih zajmova i depozita u iznosu od 1,5 milijardi kuna, od čega se najznačajniji iznos od 1,3 milijarde kuna odnosi na povrat zajmova danih drugim razinama vlasti.

U strukturi ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova najveći iznos od 14,4 milijarde kuna čine izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire koji se u cijelosti odnosi na izdatke za otplatu glavnice za izdane obveznice. Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova iznose 8,1 milijardu kuna, od čega se 6,5 milijardi kuna odnosi na otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora, 685,9 milijuna kuna na izdatke za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija u javnom sektoru, a 899,2 milijuna kuna na otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od međunarodnih organizacija, institucija i tijela EU te inozemnih vlada. Planirana sredstva za izdatke za dane zajmove i depozite iznose 2,2 milijarde kuna, dok na izdatke za dionice i udjele u glavnici otpada 132,2 milijuna kuna.

Kretanje ukupnog manjka državnog proračuna te kretanje ukupnih razina izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova će do kraja srednjoročnog razdoblja utjecati na razinu ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja. U 2022. godini planirani su primici od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 39,4 milijarde kuna i izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 32,1 milijardu kuna, dok su u 2023. godini planirani primici od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 31,6 milijardi kuna, a izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 27,3 milijarde kuna.

Tablica 12: Račun prihoda, rashoda i financiranja državnog proračuna

(milijuni HRK)	Izvršenje 2019.	Plan 2020.	Indeks	Prijedlog proračuna za 2021.	Indeks	Projekcija proračuna za 2022.	Indeks	Projekcija proračuna za 2023.	Indeks
	1	2	3=2/1	4	5=4/2	6	7=6/4	8	9=8/6
PRIHODI POSLOVANJA	138.854	121.180	87,3	146.315	120,7	151.829	103,8	152.175	100,2
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.066	770	72,3	947	122,9	850	89,8	772	90,9
UKUPNI PRIHODI	139.920	121.950	87,2	147.262	120,8	152.679	103,7	152.948	100,2
RASHODI POSLOVANJA	135.870	141.559	104,2	151.089	106,7	154.788	102,4	153.010	98,9
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	4.000	5.733	143,3	6.838	119,3	5.185	75,8	4.146	79,9
UKUPNI RASHODI	139.870	147.292	105,3	157.927	107,2	159.973	101,3	157.156	98,2
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	50	-25.342		-10.665		-7.294		-4.208	
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	35.447	63.412	178,9	36.170	57,0	39.428	109,0	31.593	80,1
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	30.263	38.142	126,0	24.940	65,4	32.102	128,7	27.329	85,1
PRIJENOS DEPOZITA IZ PRETHODNE GODINE	2.530	7.188	284,1	7.117	99,0	7.681	108	7.714	
PRIJENOS DEPOZITA U NAREDNU GODINU	-7.764	-7.117	91,7	-7.681	107,9	-7.714	100	-7.769	
NETO FINANCIRANJE	-50	25.342		10.665		7.294		4.208	

Izvor: Ministarstvo financija

6. STANJE DOSPJELIH NEPODMIRENIH OBVEZA PRORAČUNSKIH KORISNIKA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Tablica 13: Stanje dospjelih nepodmirenih obveza ministarstava i drugih državnih tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije

Stanje dospjelih obveza na dan*		31. prosinca 2019.	30. rujna 2020.	Indeks
Razdjel		1	2	$\frac{2}{1} \cdot 100$
010	HRVATSKI SABOR	0	54.208	0,0
012	DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO	15.546	0	0,0
013	URED PREDsjedNICE REPUBLIKE HRVATSKE PO PRESTANKU OBNAŠANJA DUŽNOSTI		5.932	0,0
015	URED PREDsjedNIKA REPUBLIKE HRVATSKE	0	33.632	0,0
017	USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE	0	0	0,0
018	AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	0	0	0,0
020	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	5.001	47.513	950,1
025	MINISTARSTVO FINANCIJA	0	0	0,0
027	SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	68.428	59.956	87,6
028	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA SREDIŠNJU JAVNU NABAVU	0	0	0,0
030	MINISTARSTVO OBRANE	4.808.636	4.387.210	91,2
032	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE	8.730	34.191	391,6
033	SREDIŠNJI DRŽ. URED ZA OBNOVU I STAMBENO ZBRINJAVANJE	372.220	225.399	60,6
034	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA RAZVOJ DIGITALNOG DRUŠTVA	2.736	50.591	1.849,1
036	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA ŠPORT	0		0,0
037	SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA DEMOGRAFIJU I MLADE		0	0,0
039	HRVATSKA VATROGASNA ZAJEDNICA		65.840	0,0
040	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	65.305.808	55.684.285	85,3
041	MINISTARSTVO HRVATSKIH BRANITELJA	0	12.835	0,0
048	MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA	86.128	2.011.476	2.335,4
049	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA	56.189		0,0
052	POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA	0	0	0,0
054	MINISTARSTVO DRŽAVNE IMOVINE	381		0,0
055	MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA	3.561.229	2.352.651	66,1
060	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE	73.189.149	15.695.313	21,4
061	MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE	0	2.189.897	0,0
065	MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	125.540.914	29.095	0,0
076	MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOGA UREĐENJA	120.000		0,0
076	MINISTARSTVO PROSTORNOGA UREĐENJA, GRADITELJSTVA I DRŽAVNE IMOVINE		1.130	0,0
077	MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE	10.011.331		0,0
077	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA		8.784.311	0,0
080	MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA	69.131.463	70.103.431	101,4
086	MINISTARSTVO RADA I MIROVINSKOGA SUSTAVA	1.204.057		0,0
086	MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE		1.939.823	0,0
090	MINISTARSTVO TURIZMA	0		0,0
090	MINISTARSTVO TURIZMA I SPORTA		0	0,0
095	MINISTARSTVO UPRAVE	251.491		0,0
096	MINISTARSTVO ZDRAVSTVA	2.176.082.722	3.168.423.649	145,6
102	MINISTARSTVO ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU POLITIKU	2.258.025		0,0
106	HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMIJETNOSTI	0	0	0,0
110	MINISTARSTVO PRAVOSUĐA	15.907.309		0,0
110	MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPRAVE		19.213.823	0,0
120	URED PUČKOG PRAVOBRANITELJA	0	0	0,0
121	PRAVOBRANITELJ ZA DJECU	4.428	0	0,0
122	PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	0	0	0,0
123	PRAVOBRANITELJ ZA OSOBE S INVALIDITETOM	0	0	0,0
160	DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU	108.374	194.880	179,8
185	DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU	0	0	0,0
196	DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE	0	0	0,0
225	DRŽAVNI INSPEKTORAT	105.391	117.798	111,8
240	URED VIJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST	0	0	0,0
241	OPERATIVNO-TEHNIČKI CENTAR ZA NADZOR TELEKOMUNIKACIJA	13	2.278	17.523,1
242	ZAVOD ZA SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA	0	600	0,0
250	AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	0	0	0,0
258	POVJERENIK ZA INFORMIRANJE	0	0	0,0
	UKUPNO	2.548.205.699	3.351.721.747	131,5

* Podaci iz Izvješćaja o obvezama za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. i od 1. siječnja do 30. rujna 2020.

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 14: Stanje dospjelih nepodmirenih obveza izvanproračunskih korisnika

Stanje dospjelih obveza na dan*		31. prosinca 2019.	30. rujna 2020.	Indeks
Izvanproračunski korisnik		1	2	3=2/1*100
23911	HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE	477.802	184.216	38,6
25843	HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE	0	0	0,0
26362	HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	117.733.102	738.283.018	627,1
38085	HRVATSKE VODE	0	0	0,0
48099	CENTAR ZA RESTRUKTURIRANJE I PRODAJU	1.373.449.005	1.323.439.614	96,4
38093	FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST	536.604	936.290	174,5
38108	HRVATSKE CESTE	14.890.723	19.326.550	129,8
38132	DRŽAVNA AGENCIJA ZA OSIGURANJE ŠTEDNIH ULOGA I SANACIJU BANAKA	0	0	0,0
51011	HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ D.O.O.		323.612	0,0
50993	HŽ INFRASTRUKUTRA D.O.O.**		3.298.041.287	0,0
38116	HRVATSKE AUTOCESTE D.O.O.		0	0,0
51003	AUTOCESTA RIJEKA - ZAGREB D.D.		413.812	0,0
UKUPNO		1.507.087.236	5.380.948.399	357,0

*Podaci iz Izvještaja o obvezama za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. i od 1. siječnja do 30. rujna 2020.

**Radi se o obvezama društva HŽ Infrastruktura d.o.o., koje uključuju i obveze prema Ministarstvu financija za plaćene rate po namjenskim i investicijskim kreditima uz državno jamstvo.

Izvor: Ministarstvo financija

7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA/VIŠKA OPĆE DRŽAVE

U skladu s kretanjima prihoda i rashoda svih razina općeg proračuna, manjak općeg proračuna prema nacionalnoj metodologiji u 2021. godini projicira se na razini od 12,2 milijarde kuna ili 3,1% BDP-a. U 2022. projicira se manjak od 7,6 milijardi kuna ili 1,9% BDP-a, dok se u 2023. godini očekuje manjak od 4 milijarde kuna ili 0,9% BDP-a. Pritom se za državni proračun u 2021. očekuje manjak od 2,7% BDP-a, u 2022. od 1,8% BDP-a, dok se u 2023. godini očekuje manjak državnog proračuna od 1% BDP-a. Izvanproračunski korisnici će u 2021. imati višak od 0,1% BDP-a dok se u 2022. i 2023. godini očekuje višak od 0,3% BDP-a odnosno 0,5% BDP-a. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave zabilježit će manjak od 0,5% BDP-a u 2021. , 0,4% BDP-a u 2022. i 2023. godini.

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana metodologiji ESA 2010 te projekcije manjka/viška trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države, očekuje se da će planirani manjak općeg proračuna iznositi 2,9% BDP-a u 2021. godini. U 2022. projiciran je manjak proračuna od 2,1% BDP-a, a u 2023. godini očekuje se manjak od 1,6% BDP-a.

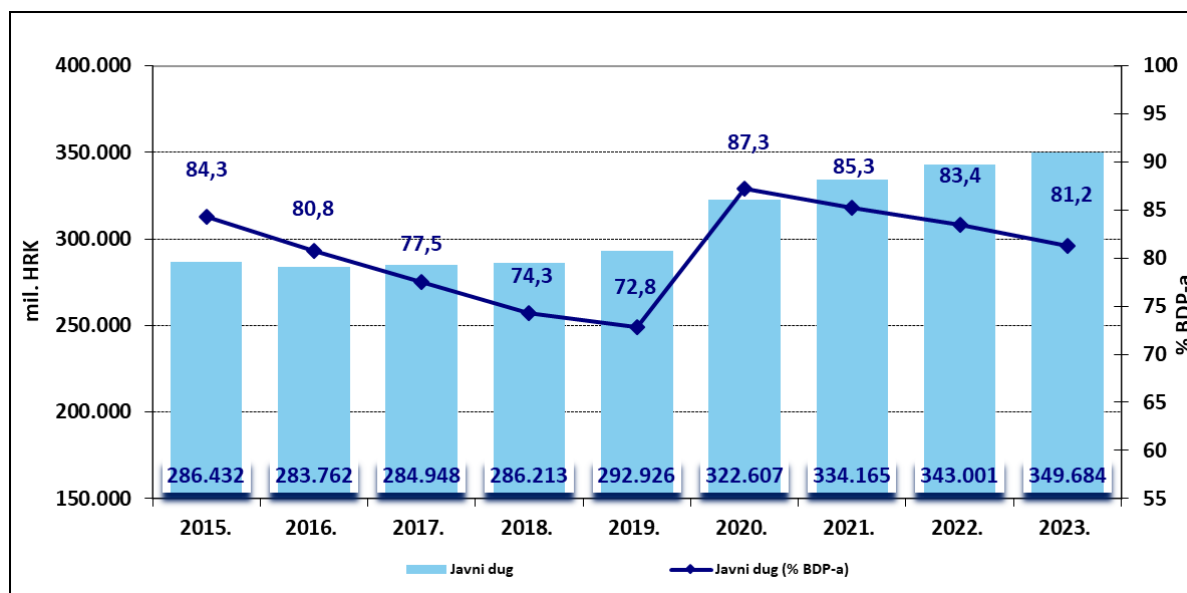
Tablica 15: Procjena ukupnog manjka/viška opće države

(u mil. kuna)	2019.	Plan 2020.	Plan 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.
DRŽAVNI PRORAČUN					
Ukupni prihodi	139.920	121.950	147.262	152.679	152.948
% BDP-a	34,8	33,0	37,6	37,1	35,5
Ukupni rashodi	139.870	147.292	157.927	159.973	157.156
% BDP-a	34,8	39,8	40,3	38,9	36,5
Ukupni manjak/višak	50	-25.342	-10.665	-7.294	-4.208
% BDP-a	0,0	-6,9	-2,7	-1,8	-1,0
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI					
Ukupni manjak/višak	2.017	-2.399	438	1.387	2.053
% BDP-a	0,5	-0,6	0,1	0,3	0,5
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA					
Ukupni manjak/višak	-1.426	-1.114	-1.950	-1.850	-1.810
% BDP-a	-0,4	-0,3	-0,5	-0,4	-0,4
OPĆI PRORAČUN, nacionalna metodologija					
Ukupni manjak/višak	641	-28.855	-12.177	-7.757	-3.965
% BDP-a	0,2	-7,8	-3,1	-1,9	-0,9
OSTALE PRAVNE OSOBE U SEKTORU OPĆE DRŽAVE					
Ukupni manjak/višak	499	-159	-62	160	217
% BDP-a	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
OSTALE PRILAGODBE					
Ukupni manjak/višak	449	4.172	681	-1.239	-2.934
% BDP-a	0,1	1,1	0,2	-0,3	-0,7
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA, ESA 2010 metodologija					
Ukupni manjak/višak	1.589	-24.843	-11.558	-8.836	-6.683
% BDP-a	0,4	-6,7	-2,9	-2,1	-1,6

Izvor: Ministarstvo financija

Nakon snažnog rasta javnog duga u 2020. godini na 87,3% BDP-a, u skladu s kretanjem salda proračuna opće države očekuje se smanjenje udjela javnog duga u BDP-u po prosječnoj stopi od 2 postotna boda u nadolazećem trogodišnjem razdoblju, odnosno s 85,3% BDP-a u 2021. na 83,4% BDP-a u 2022. te 81,2% BDP-a u 2023. godini.

Grafikon 1: Javni dug u razdoblju 2015. – 2023.

Izvor: DZS, HNB, Ministarstvo financija

Uslijed snažnog gospodarskog pada na razini čitave EU uzrokovanog pandemijom koronavirusa, Vijeće EU je u ožujku 2020. odobrilo punu fleksibilnost Pakta o stabilnosti i rastu, odnosno primjenu opće klauzule o odstupanju (general escape clause) od proračunskih pravila definiranih Paktom o stabilnosti i rastu. Time je državama članicama dana mogućnost da u većoj mjeri pruže fiskalne poticaje svojim gospodarstvima kako bi se ublažili postojeći negativni utjecaji i osigurao što skoriji oporavak. Na nacionalnoj razini, Zakon o fiskalnoj odgovornosti također omogućuje privremeno odgađanje primjene fiskalnih pravila u slučaju izvanrednih okolnosti pod uvjetom da se time ne ugrožava fiskalna održivost u srednjem roku, sukladno pravilima Europske unije. U skladu s preporukom Povjerenstva od 30. ožujka 2020. godine, Vlada RH je 3. travnja 2020. donijela Odluku o privremenom odgađanju primjene fiskalnih pravila iz članaka 6., 7. i 8. Zakona o fiskalnoj odgovornosti.

Potom je, u Specifičnim preporukama iz srpnja 2020. upućenim RH, preporučeno poduzimanje svih potrebnih mjera kako bi se učinkovito odgovorilo na pandemiju, održalo gospodarstvo i pružila potpora oporavku, a kada to gospodarski uvjeti dopuste, potrebno je provoditi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga uz istodobno poticanje ulaganja. Nadalje, 19. rujna 2020. EK je državama članicama uputila pismo s uputama za provođenje fiskalne politike u 2021. godini. U navedenom pismu EK je potvrdila da će i u 2021. godini na snazi ostati klauzula o odstupanju od proračunskih pravila. Države članice trebale bi u kontekstu aktivacije opće klauzule tijekom 2021. nastaviti pružati ciljanu i privremenu fiskalnu potporu, vodeći računa o očuvanju srednjoročne fiskalne održivosti.

Nakon snažnog povećanja duga i manjka proračuna opće države u 2020. godini, već u sljedećoj godini očekuje se smanjenje manjka ispod razine od 3% BDP-a te će se on postupno smanjivati do kraja projekcijskog razdoblja da bi u 2023. godini iznosio 1,6% BDP-a. Istovremeno, dug opće države bi se trebao smanjiti s razine od 87,3% BDP-a u 2020. na 81,2% BDP-a u 2023., odnosno za 6,0 postotnih bodova u trogodišnjem razdoblju, čime će već od 2021. godine pravilo duga biti ispunjeno, a ujedno se osigurava i fiskalna održivost u srednjem roku.